

POSTANOWIENIE

Dnia 28 sierpnia 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon

po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 28 sierpnia 2024 r.
inicjatywy obrońcy skazanego **M. R.**
podjętej w oparciu o przepis art. 9 § 2 k.p.k.
w przedmiocie wznowienie z urzędu
postępowania kasacyjnego zakończonego
postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2023 r., V KK 133/23,
na podstawie art. 545 § 3 k.p.k. *a contrario*

postanowił

stwierdzić brak podstaw do wznowienia z urzędu postępowania;

UZASADNIENIE

Wyrokiem Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt IX K 992/19, oskarżony M. R. został uznany winnym popełnienia czynów z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 8 § 1 k.k.s., art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 8 § 1 k.k.s., art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 12 k.k., art. art. 271 § 3 k.k., art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 8 § 1 k.k.s., art. 18 § 1 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k., za które to wymierzono mu karę łączną 2 (dwóch) lat pozbawienia wolności oraz karę łączną grzywny w wymierzę 450 (czterystu pięćdziesięciu) stawek dziennych grzywny przy ustaleniu wysokości

pojedynczej stawki dziennej w kwocie 100 (sto) złotych.

Powyższe orzeczenie zostało zaskarżone apelacją oskarżyciela publicznego, jak i obrońcy oskarżonego.

Wyrokiem z dnia 7 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 591/22 Sąd Okręgowy w Bydgoszczy utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Od powyższego orzeczenia obrońca oskarżonego wywiódł kasację.

W dniu 4 lipca 2023 r., Sąd Najwyższy w sprawie o sygn. akt V KK 133/23, na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k. oddalił kasację jako oczywiście bezzasadną.

Pismem z dnia 4 stycznia 2024 r. obrońca skazanego wniósł o wznowienie z urzędu postępowania kasacyjnego zakończonego wydanym przez Sąd Najwyższy postanowieniem z dnia 4 lipca 2023 r., sygn. akt V KK 133/23 o oddaleniu kasacji jako oczywiście bezzasadnej ze względu na ujawnienie uchybienia wymienionego w art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k., co zgodnie z art. 542 § 3 k.p.k. stanowi podstawę do wznowienia postępowania z urzędu.

Obrońca w treści wniosku ww. orzeczeniu zarzucił:

1. rażące i mające istotny wpływ na treść wydanych wyroków, jak i powołanego postanowienia, naruszenie przepisów prawa materialnego, tj:

1. art. 44 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. w zw. z art. 8 § 1 k.k.s. co do pkt. 1 aktu oskarżenia,

2. art. 44 § 2 k.k.s. w zw. z art. 62 § 2 k.k.s. w zw. z art. 8 § 1 k.k.s. co do pkt. 2 aktu oskarżenia,

3. art. 44 § 2 k.k.s. w zw. z art. 56 § 1 k.k.s. w zw. z art. 37 § 1 pkt 1 k.k.s. w zb. z art. 61 § 1 k.k.s. w zw. z art. 6 § 2 k.k.s. i art. 7 § 1 k.k.s. w zw. z art. 8 § 1 k.k.s. - co do pkt. 5 aktu oskarżenia

poprzez niezasadne pominięcie przedawnienia karalności przypisanych w pkt. 1, 2 i 5 aktu oskarżenia czynów, w sytuacji, gdy zgodnie z treścią art. 44 § 2 k.k.s. karalność przestępstwa skarbowego polegającego na uszczupieniu lub narażeniu na uszczuplenie należności publicznoprawnej ustaje także wówczas, gdy nastąpiło przedawnienie tej karalności, a które to przedawnienie nastąpiło z końcem 2016 i 2017 r.;

II. rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisów prawa

karnego procesowego tj. art. 439 § 1 pkt 9 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 518 k.p.k. polegające na uchybieniu prawidłowej kontroli odwoławczej, jak i w trybie art. 535 § 3 k.p.k. poprzez nierozważenie przedawnienia karalności, jak i przedawnienia zobowiązania podatkowego, którą to okoliczność Sąd odwoławczy i Sąd Najwyższy winien rozpatrzyć niezależnie od zgłoszonych zarzutów konsekwencją czego orzeczono karę pozbawienia wolności, karę grzywny, jak i środek karny w postaci przepadku korzyści majątkowej.

Ponadto obrońca skazanego wniósł o uchylenie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 4 lipca 2023 r., sygn. akt V KK 133/23 i przekazanie sprawy Sądowi Najwyższemu do ponownego rozpoznania oraz o wstrzymanie wykonania wyroku Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 29 marca 2022 r., sygn. akt IX K 992/19, utrzymanego w mocy wyrokiem Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 7 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 591/22 — do czasu rozpoznania wniosku o wznowienie oraz spraw, które rozpoznawane będą w następstwie wniesienia niniejszego wniosku.

W odpowiedzi na wniosek prokurator wniósł o jego pozostawienie bez rozpoznania jako niedopuszczalnego, gdy ów wniosek nie dotyczy orzeczenia sądu, o jakim mowa w art. 540 § 1 k.p.k.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Przede wszystkim stwierdzić należy, że treść przedmiotowego pisma obrońcy skazanego - tak z uwagi na przepisy wskazane przez niego jako podstawa jego wniosku - przesądza o tym, że stanowi ono inicjatywę podjętą na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. Instytucja w tym przepisie uregulowana może być stosowana do postępowań zakończonych prawomocnym orzeczeniem sądowym obok wnioskowanego trybu wznowienia takiego postępowania, lecz także jako impuls do wznowienia postępowania z urzędu. Jak wynika z orzecznictwa, wznowienie postępowania z powodu uchybień, o których mowa w art. 439 § 1 k.p.k., możliwe jest wyłącznie z urzędu, a więc strona - nie dysponując w tym zakresie własnym wnioskiem o wznowienie postępowania - może na podstawie art. 9 § 2 k.p.k. zasygnalizować organowi procesowemu potrzebę podjęcia czynności z urzędu. Pismo obrońcy skazanego wskazujące na zaistnienie takich przesłanek należy

traktować jako przedstawienie (sygnalizację) takich okoliczności, które sąd rozważa z urzędu (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 30 stycznia 2014 r., III KO 91/13, LEX nr 1427400; 14 grudnia 2016 r., III KO 66/16, LEX nr 2166384).

Merytoryczne odniesienie do sygnalizacji obrońcy nie było jednak możliwe. Zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego wyrażonym w postanowieniu składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2023 r., I KZP 17/22 (OSNK 2023, z. 4, poz. 20): *„Orzeczenie o oddaleniu kasacji nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k.”* Konsekwencją tego stanowiska jest stwierdzenie, że nawet gdyby Sąd Najwyższy podzielił stanowisko obrońcy co do wadliwego składu Sądu I instancji, to nie miałby możliwości wznowić postępowania, wznowienie nie może dotyczyć bowiem postępowania kasacyjnego zakończonego postanowieniem o oddaleniu kasacji. Skoro to postanowienie nie jest prawomocnym orzeczeniem kończącym postępowanie sądowe w rozumieniu art. 540 § 1 k.p.k., to nie wchodzi w grę możliwość wznowienia z urzędu w trybie art. 542 § 3 k.p.k. wobec ujawnienia się jednego z uchybień wymienionych w art. 439 § 1 k.p.k. postępowania kasacyjnego zakończonego wydaniem wskazanego postanowienia.

Przyznać należy rację obrońcy, że w niektórych orzeczeniach Sąd Najwyższy zajął odmienne stanowisko i dopuścił wznowienie postępowania kasacyjnego. Zwrócić jednak należy uwagę, że dotyczyło to określonych uchybień, a mianowicie naruszenia art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. w związku z nienależytą obsadą Sądu Najwyższego (zob. m.in. postanowienie z dnia 23 sierpnia 2023 r., II KO 75/23, Lex nr 3597323; postanowienie z dnia 21 czerwca 2023 r., V KO 30/22, Lex nr 3572360). Poza tym, te uchybienia miały swoje źródło w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Tymczasem wniesiona sygnalizacja dotyczy uchybienia, które - o ile zaistniało - powinno być wprawdzie uwzględnione także w postępowaniu kasacyjnym, ale wystąpiło ono już w postępowaniu przed Sądem I instancji.

Dlatego przyznać należy rację prokuratorowi, który zwrócił uwagę, że zagadnienie przedawnienia karalności jest bezpośrednio związane z kwestią odpowiedzialności karnej oskarżonego, a zatem odpowiednim organem do wzruszenia wyroku Sądu Okręgowego w Bydgoszczy z dnia 7 listopada 2022 r., sygn. akt IV Ka 591/22, jako kończącego postępowanie w sprawie jest właściwy Sąd Apelacyjny i do niego obrońca powinien skierować wniosek sygnalizacyjny.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy stwierdził brak podstaw do wznowienia postępowania przed Sądem Najwyższym z urzędu.

[PGW]

[ms]